

KU LEUVEN

LEUVENS INSTITUUT VOOR
GEZONDHEIDSZORGBELEID

Derde editie opleiding

‘PEER SUPPORT VOOR SECOND VICTIMS’

2020

*Hoe omgaan met hulpverleners en managers die betrokken zijn
bij een patiëntveiligheidsincident ?*

Waarom deze opleiding?

Uit recent onderzoek blijkt dat één op tien medewerkers in de voorbije zes maanden betrokken was bij een patiëntveiligheidsincident. Deze “Second Victims” hebben een hoger risico op burn-out en medicatiegebruik. Zeker de helft van hen is angstig, twijfelt aan kennis & kunde en schaamt zich voor wat gebeurd is. Hoewel de patiënt en familie de belangrijkste slachtoffers zijn van een patiëntveiligheidsincident, moeten ook de betrokken medewerkers professioneel en mogelijk langdurig opgevolgd worden.

Daarom organiseert het Leuvens Instituut voor GezondheidszorgBeleid (LIGB) van de KU Leuven, in samenwerking met nationale en internationale experts, een meerdaagse opleiding. Deze opleiding heeft tot doel om medewerkers uit de zorgsector voor te bereiden op een optimale ondersteuning van artsen, verpleegkundigen, paramedici, logistiek medewerkers alsook administratief medewerkers en managers die betrokken waren bij een patiëntveiligheidsincident.

De opleiding is modulair opgebouwd en omvat basisprincipes van kwaliteitsmanagement en Human Factors, een overzicht van de evidentie rond de opvang van Second Victims, diagnosestelling en therapeutische interventies na psychotrauma, gesprekstechnieken, open disclosure, juridische uitdagingen en interactieve gesprekken over casuïstiek uit binnen- en buitenland.

Voor deze opleiding selecteren we een multidisciplinaire groep van maximaal 30 deelnemers op basis van curriculum vitae en motivatiebrief. Deelnemers aan deze opleiding kunnen een certificaat van de KU Leuven ontvangen indien ze minimum vier van de vijf modules volgen alsook een beleidsvoorstel uitwerken voor de directie van hun organisatie.

Module 1:

Introductie in Patient Safety & Second Victim Peer Support

(Prof. dr. Kris Vanhaecht, Dr. Luk Bruyneel, Mevr. Denise Van der Weyden, Dr. Gerda Zeeman)

Praktisch: Maandag 3 februari 2020 (9u30-16u30) Faculty Club, Zaal G. Lemaître

Tijdens deze eerste module zullen we de opleiding starten met een kennismaking en introductie.

“To Err is Human” was de titel van het bekende rapport over patiëntveiligheid uit 1999. Het rapport concludeerde dat de meeste fouten gemaakt worden omwille van systeemfouten, maar bij elke systeemfout is er tevens een menselijke interactie. Peer Supporters dienen op de hoogte te zijn van de basiscijfers over incidenten en wat de bijdrage is van Human Factors. Betrokkenen hebben immers nood aan informatie over wat er precies gebeurde. Daarnaast gaan we in op de psychologische impact op hulpverleners en bespreken we enkele basisprincipes van second victim ondersteuning. Tenslotte bespreken we het concept adverse event & second victim met een first victim.

Programma

09:00	<i>Onthaal</i>	
09:30	Verwelkoming, toelichting programma en voorstelling deelnemers.	<i>Kris Vanhaecht</i>
10:00	Toelichting opdracht tot het behalen van het certificaat.	<i>Kris Vanhaecht</i>
10:15	To Err is human en wat met Human Factors?	<i>Kris Vanhaecht</i>
11:00	<i>Pauze</i>	
11:15	Psychosociale impact van patiëntveiligheidsincidenten op hulpverleners.	<i>Kris Vanhaecht & Luk Bruyneel</i>
12:30	<i>Lunch</i>	
13:15	Peer support ondersteuning: basisprincipes en toepassing in de praktijk.	<i>Gerda Zeeman & Kris Vanhaecht</i>
15:00	<i>Pauze</i>	
15:15	Hoe bekijkt een betrokken first victim dit alles?	<i>Denise Van der Weyden</i>
16:30	<i>Einde</i>	

KU LEUVEN

LEUVENS INSTITUUT VOOR
GEZONDHEIDSZORGBELEID

Module 2:

Opvang van personen met een psychotrauma

(Prof. dr. Chris Bervoets, Dr. Andrea Walraven-Thissen, Dhr. Gunther Roels, Dhr. Pieter Aerts, Dr. Andy De Witte, Prof. dr. Daphne Hompes)

Praktisch: Maandag 2 maart 2020 (9u30-16u30) Faculty Club, Zaal G. Lemaître

Peer support betekent niet het aanbieden van psychotherapie, maar wel hulpverleners kunnen bijstaan tijdens een eerste opvang en in de nasleep van een incident. Hiervoor gaan we tijdens de tweede bijeenkomst in op volgende aspecten: klinische symptomen van psychotrauma, hoe kan beslist worden of iemand kan worden doorverwezen naar psychotherapie en hoe het gesprek met deze collega's kan worden aangeknoopt.

Programma

09:00	<i>Onthaal</i>	
09:30	Medische praktijk voor opvang van psychotrauma.	<i>Chris Bervoets</i>
10:15	Belangrijke aspecten bij de opvang van personen met een psychotrauma: deel 1.	<i>Andrea Walraven-Thissen</i>
11:00	<i>Pauze</i>	
11:20	Belangrijke aspecten bij de opvang van personen met een psychotrauma: deel 2.	<i>Andrea Walraven-Thissen</i>
13:00	<i>Lunch</i>	
14:00	Leren uit andere organisaties: → Casus vanuit Brandweer Antwerpen.	<i>Gunther Roels</i>
14:30	→ Casus vanuit het Rode Kruis Vlaanderen.	<i>Pieter Aerts</i>
15:00	<i>Pauze</i>	
15:30	Hoe artsen ondersteunen na een patiëntveiligheidsincident: → De werking van Staflied Coaches in UZ Leuven.	<i>Daphne Hompes</i>
16:00	→ Casus Doctors4Doctors.	<i>Andy De Witte</i>
16:30	<i>Einde</i>	

KU LEUVEN

LEUVENS INSTITUUT VOOR
GEZONDHEIDSZORGBELEID

Module 3:

Juridische kijk op ‘missen is menselijk’

(Prof. dr. Kris Vanhaecht, Dr. Wannes Buelens, Mr. Raf Van Goethem, Prof. dr. Philippe Colle)

Praktisch: Maandag **30 maart 2020** (9u30-12u30) Faculty Club, Zaal G. Lemaître

Tijdens deze sessie gaan we op zoek naar de juridische achtergrond bij “fouten”. Wat zegt de Wet Medische Ongevallen (WMO)? Hoe ver gaat medische aansprakelijkheid? Een belangrijk aspect hierbij is de rol van de verzekeraar.

Programma

09:00	<i>Onthaal</i>	
09:30	Inleiding	<i>Kris Vanhaecht</i>
09:40	Wet Medische ongevallen en abnormale schade.	<i>Wannes Buelens</i>
10:20	Juridische kijk op PS4SV.	<i>Raf Van Goethem</i>
11:00	<i>Pauze</i>	
11:20	De rol van de verzekeraar bij medische ongevallen.	<i>Philippe Colle</i>
12u00	Q&A	
12:30	<i>Einde (Lunch met broodjes)</i>	

Module 4:

Open Disclosure

(Dr. Wouter Marchand, Prof. dr. Steven Lierman, Dr. Elisabeth Verjans (To Be Confirmed), Dhr. Walter Rombouts, Prof. dr. An-Sofie Claeys, Prof. dr. Kris Vanhaecht)

Praktisch: Maandag **27 april 2020** (13u30-18u30) Faculty Club, Zaal G. Lemaître

Het eerste en belangrijkste slachtoffer van een patiëntveiligheidsincident blijft uiteraard de patiënt en zijn/haar omgeving. Een open gesprek tussen de betrokken “First” en “Second Victim” kan een belangrijke stap zijn in het verwerkingsproces voor zowel de patiënt/familie alsook de betrokken hulpverlener. Hoe verloopt zulk gesprek en met welke juridische zaken moet je rekening houden? Wat is het verschil tussen een feit en een fout? Wat kan je wel en wat kan je niet vertellen in een eerste fase en hoe doe je dat? Wat kunnen we leren vanuit crisiscommunicatie?

Programma

13:00	<i>Onthaal</i>	
13:30	Voorstelling “Open Disclosure” richtlijnen.	<i>Wouter Marchand</i>
14:00	Welke ondersteuning bestaat er voor de first victim? Het juridisch raamwerk met betrekking tot open disclosure.	<i>Steven Lierman</i> <i>Elisabeth Verjans (To Be Confirmed)</i>
15:15	Hoe in gesprek gaan met patiënt en familie?	<i>Walter Rombouts</i>
16:00	<i>Pauze met broodjes</i>	
16:30	Wat nemen we mee vanuit de crisiscommunicatie?	<i>An-Sofie Claeys</i>
17:15	Bespreking casuïstiek uit deelnemende organisaties.	<i>Kris Vanhaecht</i>
18:15	Reflectie en opstellen conclusies voor eigen beleidsplan.	
18:30	<i>Einde</i>	

Module 5:

Kennis vermenigvuldig je door te delen: Posterevent

(Prof. dr. Kris Vanhaecht, Mevr. Annette Neiryck, Dhr. Christophe Aussems, Prof. dr. Dirk De Ridder)

Praktisch: Maandag **22 juni 2020** (13u30-18u30) Faculty Club, Zaal G. Lemaire

Het opzetten van een Peer Support systeem doe je niet van vandaag op morgen. Hier komen heel wat organisatorische, praktische alsook mogelijk juridische uitdagingen bij kijken. Tijdens deze laatste sessie gaan we samen op zoek naar de meest haalbare, efficiënte en effectieve werkvorm. We leren uit goede praktijkvoorbeelden van elkaar op basis van de beleidsvoorstellen.

Programma

13:15	<i>Onthaal</i>	
13:30	Overzicht van de leerpunten uit de PS4SV opleiding.	<i>Kris Vanhaecht</i>
13:45	Presentaties beleidsplannen door deelnemers.	
14:55	PS4SV op lange termijn, ervaring van een alumnus.	<i>Annette Neiryck</i>
15:25	In gesprek met Christophe Aussems, regisseur Hybris (Hoogmoed).	<i>Christophe Aussems</i>
15:45	<i>Pauze</i>	
16:00	Postervoorstellingen van de deelnemers.	
17:00	Uitreiking getuigschriften & receptie.	<i>Dirk De Ridder</i>
18:00	<i>Einde</i>	

Docenten & praktische informatie

KU LEUVEN

Academische Leiding: Prof. dr. Kris Vanhaecht (LIGB-KU Leuven)

Coördinatie: Mevr. Marieke Vermaas (LIGB – KU Leuven)

LEUVENS INSTITUUT VOOR
GEZONDHEIDSZORGBELEID

Docenten:

Dhr. Pieter Aerts (Rode Kruis Vlaanderen), Dhr. Christophe Aussems (Het nieuwstedelijk), Prof. dr. Chris Bervoets (UPC KU Leuven), Dr. Luk Bruyneel (LIGB-KU Leuven), Dr. Wannes Buelens (UAntwerpen), Prof. dr. An-Sofie Claeys (KU Leuven), Prof. dr. Philippe Colle (Assuralia, VUB), Prof. dr. Dirk De Ridder (LIGB-KU Leuven, UZ Leuven), Dr. Andy De Witte (Doctors4doctors), Prof. dr. Daphne Hompes (UZ Leuven), Prof. dr. Steven Lierman (LIGB-KU Leuven), Dr. Wouter Marchand (AZ Delta), Mevr. Annette Neiryneck (AZ Maria Middelaes), Dhr. Gunther Roels (Brandweer Antwerpen), Dhr. Walter Rombouts (Perspectief), Mevr. Denise Van der Weyden (vzw Medisch Falen), Mr. Raf Van Goethem (Advocatenkantoor Dewallens en Partners), Prof. dr. Kris Vanhaecht (LIGB-KU Leuven), Dr. Elisabeth Verjans (KU Leuven), Mevr. Andrea Walraven-Thissen (Strategic Critical Incident Manager, Walrathis, Duitsland), Dr. Gerda Zeeman (GZ Coaching, Nederland)

Opleidingsmomenten:

Maandag 3 februari 2020 (9u30-16u30)

Maandag 2 maart 2020 (9u30-16u30)

Maandag 30 maart 2020 (9u30-12u30)

Maandag 27 april 2020 (13u30-18u30)

Maandag 22 juni 2020 (13u30-18u30)

Plaats: Faculty Club, Leuven

Prijs: 1.650 EUR (inclusief cursusmateriaal, deelname 5 modules, begeleiding bij uitwerking beleidsvoorstel, administratie, maaltijden)

Kandidatuurstelling: Stuur een e-mail met uw CV, alsook een motivatiebrief waarom u wenst deel te nemen aan deze opleiding naar marieke.vermaas@kuleuven.be **vóór 22 november 2019.**

